

Tautos gabumas ir vitališkumas

Aldona Augustinavičienė apie literatūrinę situaciją ir "Draugo" konkursus

Rytoj "Draugo" literatūrinių premijų išteikimo koncerte ir aka demijoje apie Dievą ir tautą Gliaudos, Pūkelevičiūtės ir Kraliaus kūryboje kalbės pastarojo "Draugo" romano konkurso jūry komisijos narė **Aldona Augustinavičienė**. Vakarų viešnia mums yra pažįstama iš visos eilės literatūrinių paskaitų, yra baigusi aukštuosius literatūros mokslus Lietuvoje ir Amerikoje ir šiuo metu dėsto literatūrą šio krašto aukštojoje mokykloje. Literatūros vakaro ir premijų išteikimo išvakarėse artėjančios iškilmų dienos viešniai pateikėme keletą klausimų, į kuriuos atsakymai, tikimės, bus smalsūs visiems.

— Sakysite, Ponia, kokį Jums įspūdį padarė pastarasis "Draugo" romano konkursas?

— Pastarasis "Draugo" romano konkursas man padarė ypatingai gerą įspūdį. Daugumas kūrinių tikrai turėjo literatūrinę vertę. Tematikos atžvilgiu jie buvo labai įvairūs ir maloniai skaitomi. Aš asmeniškai labai dažnai stebiuosi, kad nežiūrint to, jog "Draugas" kasmet skelbia literatūrinį konkursą, beveik visada jame atsiranda vertingų kūrinių. Tai nepaprastas mūsų tautos gabumas ir jos vitališkumas.

— Ar "Mindaugo nužudymo" išskyrimą nelėmė didžia dalimi stiprus mūsų sentimentas savo tautos praeičiai, ypač kai pernai dargi buvo minima 700 metų nuo Mindaugo mirties sukaktis?

— Visiškai ne. Ta prasme komisija minėjo kūrinių net nediskutavo. Sunku man būtų pasakyti, kas dėjos kiekvieno komisijos nario širdį, skaitant šį romaną. Tačiau man "Mindaugo nužudymas" yra didelės literatūrinės jėgos kūrinys, sugebėjęs atkurti Lietuvos senovę ne tik labai naujai ir originaliai, bet ir įtikinamai. Tai meninės tikrovės jėga. Be to, tas kūrinys davė tam tikrą giliausios lietuviškumo egzotikos esmės supratimą. Šitai supratimas tautiškumas paprastai darosi ir tarptautiniai įdomus.

— Kaip vertinate "Draugo" literatūrinių konkursų tradiciją ir ko jai ateityje linkėtumėte?

— "Draugo" literatūrinę tradiciją vertinu ypatingai gerai. Metų metais kultūringos tautos skelbia literatūros konkursus ir skiria tradicines premijas kūrėjui paskatinti. To tipo literatū-

rinis judėjimas įtraukia daugelį rašytojų į konkretnę bei intensyvesnę literatūrinę darbą. Tikrai manyčiau, kad nebūtina kiekvienais metais geriausias iš atsiųstųjų romanų jau turėtų būti ir premijuotas. Premija galėtų būti ir visai nepaskirta, jeigu nė vieno iškilnesnio kūrinio nebūtų, jeigu prisistieji neatiiktų griežtesnių estefinių lite-

Aldona Augustinavičienė

ratūros reikalavimų. "Draugo" premijuotas romanas privalėtų turėti daugiau panašių ir griežčiau nustatytą literatūrinę vertę.

— Kurie, Jūsų manymu, yra reikšmingiausi pokario laisvosios lietuvių literatūros laimėjimai?

— Mūsų literatūriniai laimėjimai išeivijoje yra labai dideli. Esu tikra, kad ateityje jie suvaidins didžiulį vaidmenį mūsų literatūros istorijoje, ir tai bus didžiausia išeivijos kultūrinė dovana lietuvių tautai. Ryškiausių laimėjimų išeivijoje, skaityčiau, yra pasiekusi mūsų poezija, po jos eitų romanas, gi dramos

žanras reikalauja didesnio paskatino bei akcentuoto dėmesio.

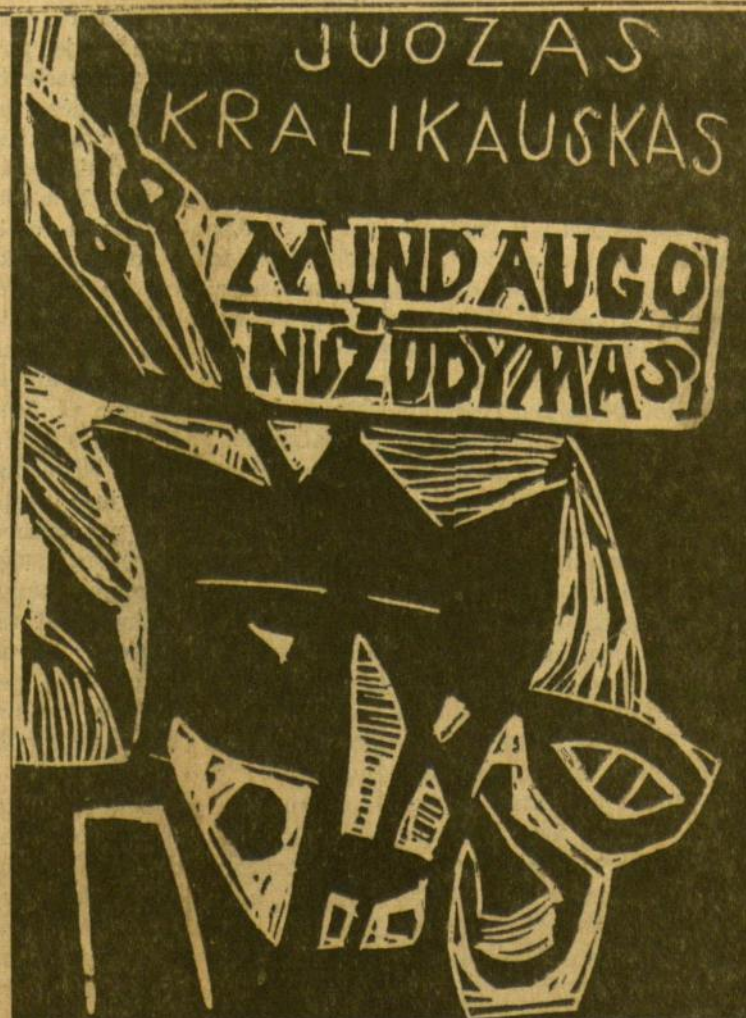
— Kaip vertinate lietuviškos knygos skaitytoją, jo skonį ir jo dėmesį sava literatūrai?

— Lietuviškos knygos skaitytojai, jeigu ir nėra jų labai gausu, daugumoj yra literatūriniai išprusę ir sąmoningi. Tačiau yra ir tokių, kurie lietuviškų knygų neskaity, nors domisi ir žino, kas maždaug dedasi lietuvių literatūriniam pasauly. Nūnai norėčiau kiek nukrypti nuo tiesioginio klausimo. Stebint lietuvišką visuomenę, dažnai tenka ja didžiulius, gana didelę mūsų visuomenės dalis (čia nekalbu apie jaunimą) kultūriniai auga, bręsta ir progresuoja. Gyvendami tame krašte, kur norinčiam kultūrinį vertybių nepaprastai gausu, mūsų visuomenė įgyja platesnį kultūrinio vertinimo horizontą ir tuo pačiu su gilesniu vertinimu prieina ir prie savo pačių kultūrinį vertybių.

Tačiau iš viso sava literatūrai norėtųsi daug gausesnį ir vispusišką dėmesio. Nėgalima užmiršti, kad yra amžinas ir labai mistinis ryšys tarp visuomenės ir kūrėjų. Savo šaltumu visuomenė gali atbaidyti rašytoją kurti, lygiai ji gali iššaukti kūrėjo entuziazmą ir

veržlumą. Dėl to lietuvių rašytojai, iešką didesnės erudicijos, pasirinkę sau patys jiems artimesnę filosofiją ir literatūrinę formas.

— Be abejoj, artimai sekate anglosaksiosios ir aplamai pasaulinės literatūros raidą. Sakysite, ar mūsų literatūra su-

Premijuoto romano knygos viršelis V. Petravičiaus lino raizynas

spėja eiti su pirmyn riedančiu gyvenimu, naujomis literatūros kryptimis bei formomis, kiek ji kryptims pasiduoda, kiek yra pajėgi būti šalia jų originali, kiek tokioje situacijoje laimima ir kiek pralaimima?

(Nukelta į 4 psl.)

Aš jau nebesugrįšiu pas jus

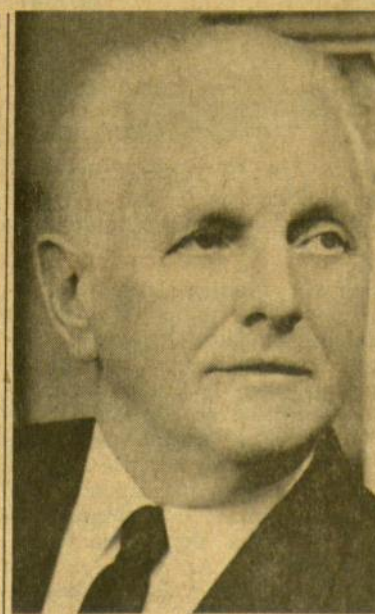
St. Sodeika, jo dienos ir dainos, nuėjusios į amžinuosius tolius

Žinia apie muz. Stepo Sodeikos mirtį kovo 15 d. vakarė Chicago lietuviams nebuvo trenkianti ar nelaukta. Baisėnis buvo sekmadienis prieš tai, kovo 8 d., kada Stepas Sodeika, paguldėtas šv. Kryžiaus ligoninėje, neteko sąmonės ir tyrimo rezultatai rodė, jog sveikatos stovis katastrofiškas, ir nebėra vilties jo gyvybę išgelbėti.

Prieš penkis mėnesius, 1963 m. spalio mėn. 12 d. vakarė, St. Catherine mieste, Kanadoje, tik pasibaigus ten gastroluojančio Chicago "Dainavos" ansamblio koncertui, dar plojimams salėje nenutylus, mudu su svečiu iš Montrealio, poetu Henriku Nagiu nuėjome į užkulisį pasveikinti dirigento muz. Stepo Sodeikos. St. Sodeika, apsikabinęs poetą, labai draugiškai ir nuoširdžiai prašė, kad jis parašytų scenai pritaikytą baladę, tada kuris iš kompozitorių baladei sukurtų muziką, o "Dainavos" ansamblis ateičiai turėtų gerą muzikinį veiklą, kokius publika mėgsta. Taip, dar prieš penkis mėnesius muz. St. Sodeika tikėjo į gyvenimą, į kūrybingą savo ir jo numylėto "Dainavos" ansamblio ateitį. Jis juto savo, dirigento ir muziko stiprybę lietuviškuose liaudiniuose muzikiniuose veikaluose. Žinojo taip pat, kad mirus jo didžiajam bičiuliui rež. G. Veličkai, pritrūko žmonių, kas parašytų tokius muzikinius veikalus. Todėl jo svajota pagalba iš poetų "žemininkų" tarpo buvo labai viltinga.

Ar galėjo kam galvon ateiti mintis, kad muz. S. Sodeika taip anksti paliks mus? Tas didis, ne tik lietuviškos tautinės dainos, bet ir gamtos, o ypač žvejojimo entuziastas.

Menu, kaip 1962 m. birželio mėn. pabaigoje įvyko "Dainavos" ansamblio koncertas J. Bačiūno Tabor Farmoje. Prožektoriai nušviestame žaliame sode sustojo apie 70 tautiniais rūbais

Stepas Sodeika

pasipuošusių ansamblių, o jų lietuviško koncerto klausėsi beveik išimtinai amerikietiškoji publika, atostogaujanti Tabor Farmoje ir susirinkusi iš viso Michigan platumos. Koncertas gerai pavyko, amerikiečiai svečiai ilgai plojo ansamblui ir jo dirigentui muz. S. Sodeikai. Po to liepos mėn. laukė, nusitęsęs iki vidurnakčio. Kai svečiai iš ansamblio išėjo, muz. S. Sodeika su savo keliais draugais, pasiėmė meškeres, išėjo žvejoti į šv. Juozapo upę. Kai mes kėlėmės pusryčių, jis grįžo su žuvimis po sėkmingos žvejybos. Kai sekant vakarą sugrįžom į Chicago, S. Sodeika nebuvo akių sumerkęs. Tiesiog stebėjomės jo sveikata ir ištverme...

(Nukelta į 6 psl.)

Kertinė Parasė

DONELAIČIO PAUNKSMĖJE

Kai anais Vytauto Didžiojo metais Balys Sruoga parašė ryškiają savo dramą "Milžino paunksmė", to milžino — Vytauto šešelyje sukosi ne tik Sruogos veikale vaizduojami tolimos praeities įvykiai, bet ir visas anų, 1930 metų mūsų nepriklausomos tautos valstybinis, iš dalies ir kultūrinis gyvenimas, atžymimas minėjimais, kone apeiginėmis Vytauto paveikslu kelionėmis po Lietuvą, atitinkamų paminklų statybą ir kit.

Laikydami savo gimtąjį kraštą, himno žodžiais tarant, didvyrių — milžinų žeme, mes tuos milžinus vaizdavomės (o gal ir dabar tebevaizduojame?) vis labiau tik su politinių ir karinių laimėjimų laurais.

Bet kai šios rūšies milžinų kardas lūžo, kai jie patys nuėjo tarnauti svetimiesiems, tautai gyvybę ir jos išlikimą nelemtuose šimtmečiuose laidavo ne fizinę kardo jėgą, bet dvasinę — kultūrinę sveiką tautos kamieno pastangą. Atsirado tada ir naujieji tautos milžinai — kultūrininkai. Bet ir ligi šiol jaučiama, kad mes dažnų savo susibūrimų progomis vis paslankiau renkames ten, kur labiau guodžiamasi blizgančiais kunigaikščių šarvais ir politikų kalbomis, negu ten, kur reikia pagerbti plunksną, paletę, muziką ar mokslininką. O, rodos, jau taip akivaizdu, kad šiandien mes savo tautos, o progi atėjus ir valstybės ateitį galime ir galėsime užtikrinti ne viduramžių praeities jėga, bet gyva šių dienų kultūrinę veiklą laisvajame pasaulyje ir rezistencinėmis kultūrinėmis pastangomis pasilikusių tėvynėje.

Sitokiame situacijos kontekste šiais metais ir iškyla prieš akis mūsųose vis pakankamai neįvertinto naujos rūšies milžino silueta, milžino, nedėvinčio blizgančiais šarvais, bet vilkinčio, gal būt, pilka būro miline, silueta milžino, gimusio prieš 250 metų, silueta Didžiojo Donelaičio.

Jeigu anais 1930 metais visos mūsų tautos gyvenimo apraiškos riedėjo to politinio milžino paunksmėje, tai dar didesnis akcentas šių dienų situacijoje reikėtų skirti Donelaičiui. Visi šių metų ir politiniai ir juo labiau kultūriniai mūsų susitelkimai turėtų nepraeiti be ryškios dalies, skirtos Donelaičiui. O ar taip yra? Gaudu buvo klausytis šių metų Vasario šešioliktosios kalbų ir iškilmų, kuriose nė vienu žodžiu nebuvo prisimintas Donelaičius, kur meninės dienos programose Donelaičio žodžiai net kelių minučių buvo pagailėta. Kai net žodis neištariamas, vargu ar galima tikėtis, kad Donelaičio metai bus įamžinti ir kokių, ilgai išliekančių, konkrečių darbų. Metų pradžioje ir spaudoje buvo iškelta įvairių realių projektų bei sugestijų. Štai jau ketvirtis metų praėjo. Tik nieko negirdėti, kad kas nors rimtesnio būtų daroma. Baiminamės,

kad net ir tas Donelaičio poezijos parodymas, rodos, jau taip neperdaug sunkiai išleidžiamose plokštelėse nebūtų kur nors užkliuvęs ir atidėtas. Bent išleistoji plokštelė būtų jau tokia vienintelė ir ilgaamžė, būtina ir mokyklai ir kiekvienai gyvojo lietuvių šeimai, net ir šio ar kito kurio krašto filologinei katedrai bei panašiai institucijai.

Visas šių metų mūsų kultūrinis gyvenimas Donelaičio paunksmėje turėtų įgauti naujos jėgos ir naujo paskato. Kai dažnai kultūrinio gyvenimo organizuotojai ir patys kūrėjai rūšioje išeivijos aplinkoje bando nuleisti rankas, tardamiesi, kad prieš srovę nepaplauksi, kad viskas lyg ir netenka prasmės, tai vertėtų prisiminti Donelaičio gyvenimo aplinką. Argi jo akys anų laikų lietuvių nebuvo daugiau ar mažiau taipgi uždarytos tik šeimoje, bažnyčioje. Ar visas viešasis ir oficialusis Mąžosios Lietuvos kultūrinis ir visuomeninis portretas nebuvo vokiškas, grubiai užgožęs ir užtemdęs visus lietuviškuosius bruožus. O vis dėlto Donelaičio kūrė, o vis dėlto jis rašė lietuviškai, nors ir tokioje, atrodė, ateičiai beviltiškoje situacijoje. Jis ir mirė nežinomas, net pats neišvydęs savo didžiosios poemos knygoje. Gi jeigu jis būtų rezignavęs, taip kaip jau vienas kitas bando rezignuoti panašioje šių laikų situacijoje, ar mes būtume turėję mūsų grominės literatūros pradininką, klasiką Donelaičių, šiandien išverstą į dešimtis svetimųjų kalbų, žinomą ir nemirtingą.

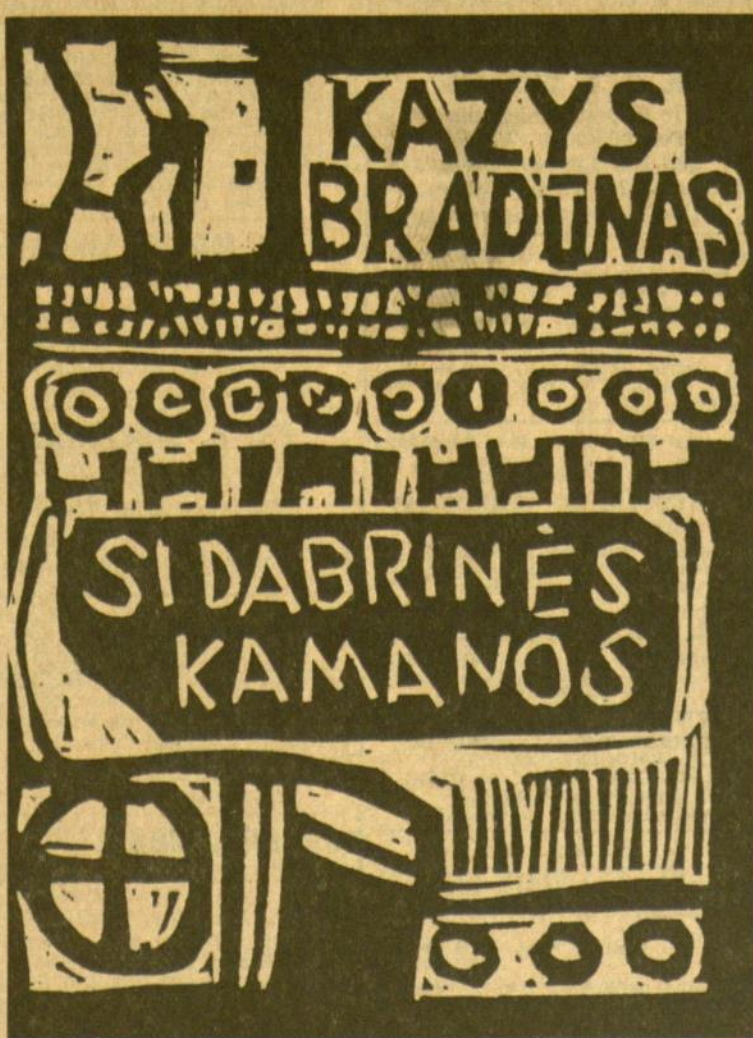
Iš kitos pusės tačiau ir šių metų milžino paunksmėje kultūrinių pastangų, tegu tiesiogiai ir nesulietų su didžiojo rašytojo jubiliejumi, netrūks. Dailės parodos, koncertai, spektakliai rieda savo įprastine vaga. Išėina naujai parašomos knygos. Ieškoma naujų kultūrinės veiklos formų. Palaikomos, tačiau nesusendamos, ir per eilę metų jau savo veidą bei kryptį įgijusios tradicijos.

Šį sekmadienį Jaunimo Centre, Chicagoje, ir vėl išteikiamos "Draugo" konkursų premijos: už romaną — tryliką kartą, už poeziją — antrą kartą. Ši "Draugo" literatūros šventė, nors jau per eilę metų virtusi tradicine, kasmet vis įneša ką nors naujo ir šviežio tiek savo akademine, tiek koncertine — literatūrine dalyje. Naujūmų laukiama ir šiemet. Mecenatai ir kūrėjai, kiek jų jėgos ir talentai leido, savo pareigą atliko. Belieka dabar į jų pastangas šiltai ir jautriai atsiliiepti gyvajai ir lietuviškai visuomenei, kad milžino Donelaičio paunksmėje vykstanti šių metų "Draugo" literatūrinė šventė būtų tikra mūsų kultūros jubiliejinių metų, mūsų kultūrinio pastangų ir toms pastangoms plataus pritarimo džiuginanti demonstracija.

a. p.

Šiame numery:

- Pokalbis su A. Augustinavičiene literatūrinėmis temomis.
- St. Sodeiką atsisveikinant.
- Milžino Donelaičio paunksmėje.
- Francois Mauriac apie "priešus" Bažnyčios viduje.
- Tas pats ir po 25 metų.
- Religinio meno parodos vertinimas.
- Laiškų Lietuviams koncertas.
- Atviras dr. J. Girniaus laiškas.
- Atsiliepiant į J. Strolis recenziją.
- Laisvės Varpo dešimtmečiui.
- Akademines prošvaites.

Premijuoto poezijos rinkinio viršelis V. Petravičiaus lino raizynas

Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6658
Rez. 6600 So. Ashland Avenue
Val. 11 v. v. iki 1 v. p. d. 8-2 v. v.

Kiek rimtas ir kiek atkištinis užmojis

Lietuvių religinio meno paroda Chicagoje

Ilgai lauktoji, neblogai reklamuojoji, iškilmingai atidaryta ir visą savaitę čikagiečių ir net svečių iš kitur lankyta lietuvių meno paroda jau praeityje. Kiek vienas kultūrinės veiklos faktas mūsų sutinkamas beveik visada išskėstomis rankomis, o juo labiau tokios apimtys, kur tikima, jog bus reprezentuojamasi visu plociu, kur bus galima patiemis savo pajėgumą apžvelgti vienoje vietoje ir vienu žvilgsniu.

Tik jėgės švento Kryžiaus parapijos salėn ir rūsin, kurie šia proga buvo paversti meno galerija, ir labai norėdamas negalėjai jaustis meno šventovėje. Ar skubotas rengėjų darbas, ar lėšų stoka įprastinę parapijos salę vis dėlto meno galerija nepadarė. Pigių pakavimo popieriu pridengtos sienos ir salės vidurio stendai buvo neįaukiai prasišovę savo kasdieniškumu.

Tai gal patys parodos eksponatai šią improvizuotą aplinką nustelbė savo išskirtiniu gerumu bei religinės minties žaizdaravimu?

Alfabeto tvarka

Tebūna tad peržvelgta bent trumpu žodžiu visi šios parodos dalyviai.

Nijolė Adomaitienė - Baniinės kiekvienas iš penkių jos išstatytų darbų atrodo vis lyg būtų tapytas kito dailininko. "Magdalena, sutikusi Kristų" bene geriausias iš jų tapybiniu atžvilgiu, bet kiek jame religinės minties ar nuotaikos, tai jau kitas klausimas.

Kun. Pijaus Brazausko pastangos tapyti yra jaučiamos. Bet prasimušti jam pro mėgėjiškumo kevalą lig šiol vis dar sunkiai pavyksta. Religinė tema kartais prisliejama prie savotiško naivumo, kaip "Kalėdų dovanose", kitur ji vėl gąsdinančiai pasimeta tarp tapybos ir minties problemų, kaip didžiulio siūso tapiniuos "Po kryžiaus našta" ir "Kancios turė".

Donato Buračo bareljefinė medžio skulptūra kompozicine ir techniskąja prasme būtų atliktą pusėtina, bet kodėl jai primestas religinio pamušalo pavadinimas "Žmogaus Sūnus"? Manytume, tik dėl to, jog darbą reikėjo siųsti į religinio meno parodą.

Mikalojaus Ivanausko darbai, įdegtinti medyje, yra tik daugiau mėgėjiškas hobby, bet ne kūryba. Akį čia savo naiviu paprastumu labiau patraukia "Kristaus istorija" įdegtinta kokių, primenantis viduramžių knygų iliustracijas.

Reginos Jautokaitės oranžinių, geltonų ir juodų spalvų tapiniai yra jau nebloga gerų norų pradžia. Bet kad tai būtų ir sąmoningai ir stipriai organizuota tapyba, dar per drąsu tvirtinti. "Trys karaliai" tačiau jau arti to.

Zenonas Kolba šioje parodoje yra vienas iš tų nedaugelio, tikrai jaučiančių ir dalykiškai žinančių, ko religinio meno parodai reikia. Jo mozaikoms, kaip tokioms, vargu ar ką galima prikišti, nebent asmenišką norą, kad jos būtų mažiau tradicinės, o daugiau ieškančios naujų kelių.

Vida Kristolaitytė yra šioje parodoje viena iš tų negausių, kurie savo pečiais gelbsti parodą nuo gąsdinančio pralaimėjimo. Jos "Nukryžiuotasis" laisvai palietose spalvose, pavojingoje, bet pravestose kompozicijoje tiesiog tirpsta degančio skausmo ugnį. Tapybine prasme ir religinės temos tokiu ekstatišku įkūnijimu šitas vienintelis Kristolaitytės paveikslas yra, tur būt, ryškiausias visoje parodoje. Gaila, kad dailininkė išstatė tik vieną savo tapinį, duodama dar visą pluoštą litografijų. Ir grafikoje ji viena iš stip-

KAZYS BRADONAS

jųjų, puikiai valdanti piešinį, šėlius ir juodas dėmes, moanti pasirinkti nenubanalintas temas ir jas kūrybiškai praplesti.

Janina Monkutė-Marks "Banginiu, kuris prarijo Joną" ir "Malda į auštantį rytą" primena mums tapybą paimtuotą mozaiką. Bandymas įdomus. Geriausiai pavykęs "Maldoje į auštantį rytą", kurį stebėdamas, imi jausti maldingą nuotaiką, išgautą vien spalvomis. Dailininkės grafikos darbai dar neatsiplėšia nuo Petravičiaus, Augiaus ir kitų šios kartos įtakų.

Sesuo Marija Mercedes, SSC, parodos lankytoją džiugina noru žengti su nūdienine meno raida. "Madona su kūdikiu", "Stebėk, kaip lauko lelijos auga" ir kita paskučiausioji jos kūryba reiškia tą religinio meno kryptį, kuri šiandien bando atsiskirti įprastinių ir ilgai kultivuočių ikonografijos bruožų.

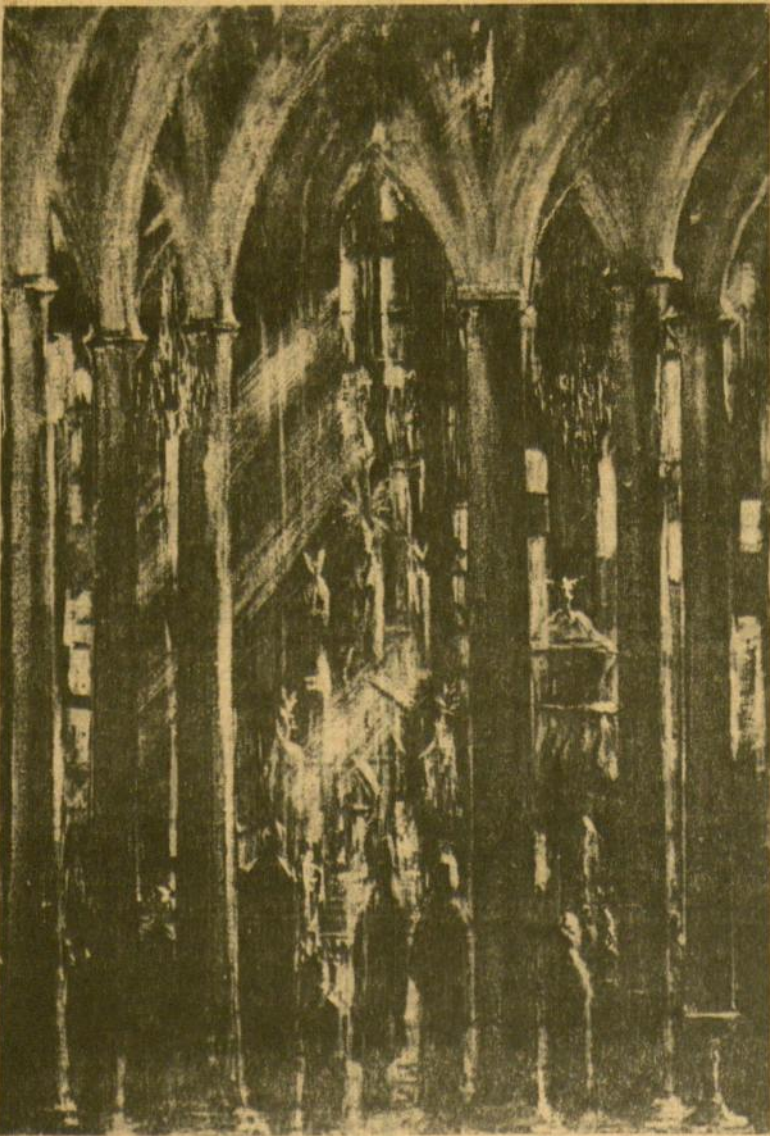
Juozas Mielulis šioje parodoje nieko naujo neišstatė. Visi darbai jau anksčiau eilėje parodų matyti. O būtų buvę prasminga šiai parodai pateikti ir bent vieną naują.

Ramojus Mozoliauskas, beveik vienintelis parodos skulptorius, skulptūrinę parodos tuštumą nepajėgė užpildyti kokiais nors ypatingesniais skulptūriniais užmojais. Akys ilgiau užkliūdavo už jo marmure iškaltą Kristaus veido.

Irenos Pacevičiūtės "Aušros Vartų Mergelė" atrodė lyg atgabenta iš "dešimtukinės" kraituvės.

Juozas Pautienius savo dviem čia rodomais špachtelinės technikos pavyzdžiais taipgi nieko patrauklaus ir nieko naujo neduoda.

Antanas Petrikonis, atrodo, bene vienas iš nedaugelio, kuriems ši paroda buvo paskatas specialiai nutapyti naujų darbų religinėmis temomis. Tik Petrikonio šių temų suvokimas daug kur suprastas gana paviršutiniškai, lyg nutapyti Sv. Onos bažnyčia Vilniuje ar atvirutėse regimą Kryžių kalną netoli Šiaulių jau ir yra religinis menas. Tačiau drąsos ir užmojo Petrikoniui netrūksta, ypač "Paskutiniam atodūsy", "Dvasinėj kovoj" ir kit.

Al. Trinkūnas

Bažnyčioje

Iš lietuvių religinio meno parodos Chicagoje

Jurgis Kestutis Račkus dviem savo paveikslais gretinasi prie tų, kurių darbai vis dėlto yra tapyba, nors religinės minties vargu ar bebūtų galima joje rasti. Parodon šie darbai pateko, atrodo, atsitiktinai, nežiūrint nei į ką, nei į kaip, o tik kad būtų.

Valentinas Ramonis - Romonaitis savo dviem kukliais ir nepretenzingais darbais gana šiltai prakalba į žiūrovą. Jo "Malda" primena lietuviškąjį liaudinį paprastumą, kas mūsų jaunuosiuose reta.

Antanas Rūkštelė, kaip ir visada, tas pats: tie patys žmonės, tie patys vaizdai, kurių gera dalis jau matyti visokių progų parodose. Iš užsigulėjusio kraičio šiai religinio meno parodai, jie, matyt, atrinkti tik pagal biblinį pavadinimą ir lietuviškojo gamtovaizdžio kryžių. Ar šiuose darbuose yra tikro religinio degimo ir krikščioniškos sielos atodūsių, labai abejojume. Be to, įsižiūrėjus į Rūkštelės "Kristaus išdavimo" Judą, norisi priminti, kad dailininkas, manydamas dalyvauti religinio meno parodoje, turėtų jį ateiti su tokiais nuotaikomis, kokiomis geras krikščionis artinasi bažnyčioje prie altoriaus, mylėdamas ne tik draugus, bet ir priešams atleisdamas. Tuo tarpu Rūkštelė, Judą portrete pristatydamas žiūrovui vieną iš savo profesijos kolegų, pademonstravo ne tik tam tikrą savo dvasios būseną, bet ir pačią šios rūšies parodos intenciją grubiai pažeidė.

Elda Skapaitė - Rundžaitis dviem darbais didesnių ir įdomesnių užmojų neparodo. **Vlada Stančikaitė - Abraitienė** tiesiog dusinančiai neišmūša iš to stilizuoto, kieta savojo trafareto, kuriame kūrybinė pastanga dingsta vis tose pačiose formose, tuose pačiuose pasaldinimuose.

Audronė Skuodaitė šiai parodai, tur būt, intensyviai ruošėsi nutapydama keturis tikrai religinių temų paveikslus, kuriuose regima įdomi dailininkės metamorfozė į gerąją pusę. Anksčiau parodose regėtų Skuodaitės darbų toks išblyškęs ir bekraujis pasaulis šį kartą įgauna gyvybės, kontūrinio ryškumo ir naiviai vaikiško (gerąja prasme) religinių temų kompozavimo, nors gera dalis išstaty-

J. Monkutė - Marks

Malda auštančiam ryte (Nuotr. V. A. Račkausko)

Iš lietuvių religinio meno parodos Chicagoje

Z. Kolba

Angelas (mozaika)

Iš religinio meno parodos Chicagoje

tų paveikslų lyg ir primena kompoziciniu sprendimu ir juose tokiu eteriniu figūrų išdėstymu Marc Chagali, o "Kur mirties angelas" ir Francis Baconą.

Zita Biliūnaitė - Sodeikienė parodai pateikė penkis nemeiluotai religinių temų tapinius. Dailininkė mokančiai kloja spalvas, išgaudama nuotaikas, kurių nėra tik atsitiktinės, bet su išmąstymu ir su kompoziciniu jutimu įkūnijamos religinės temos tapinyje. Visais šiais atžvilgiais daugiausia kreditų bene reikėtų duoti už "Po išsižadėjimo".

Mikas Šileikis, gaila, parodoje išstatė tik porą savo darbų. Jie abu savo vietoje ir savo laike. M. Šileikis yra toks dailininkas, kuris vis dėlto žino, ką daro, ir žino, kaip daryti. Nors čia rodomi jo darbai yra taip nuo viens kito savo charakteriu atitole, kad nežinant, vargu ar atspėtume, jog jie abu yra tos pačios rankos. Tai liudija dailininko sugebėjimą vienaip ir antai pasisakyti, neprarandant pačios intymiausios ir gal taip akivaizdžiai neprasikišančios individualiosios savo paletės esmės.

Algirdo Trinkūno dviejus išstatytuos darbuos, nors ir norėta parodos temai atitikti, bet ryškesnio savojo veido bei kūrybingesnio užmojo neparodyta.

Antanas Vaikšnoras, tenka taipgi apgailestauti, parodai davė tik vienut vieną savo darbą, lyg mažutę iškarpelę kokio nors senovinio olandų meisterio. Paveikslas šia prasme kažkaip atitrukęs nuo visos šiandieninės meno raidos, tad ir priimtinas tik kaip daugiau pratiminis,

dernus jos įkūnijimas tokiame, dažnai miniatiūriname kūryno rodo dailininkės išskirtinę kūrybinę nuojautą.

Pačių stipriųjų pasigendant

Tai bene bus ir visi šios mūsų religinio meno parodos dalyviai. Visi, kurie parodoje dalyvavo. Bet šiuo atveju reikia prisiminti ir tuos, kurie joje nedalyvavo. O dėl to, kad nedalyvavusieji yra patys stipriausieji mūsų religinio meno reprezentantai. Su jais šita paroda būtų tikrai įgavus visai kitą pobūdį ir kitas dimensijas. Parodoje pasigedome šių mūsų dailininkų: A. Elksaus (jo vitražai yra naujojoje Baltimorės katedroje), A. Galdiko, V. Igno, Br. Jameikienės, V. K. Jonyno, A. Kašubienės, V. Kašubos, A. Korsakaitės, M. Marčilionienės, A. Marčilionio, V. Petravičiaus, A. Valeškos, T. Valiaus, K. Varnelio, L. Vilimo, V. Vizgirdos, Zoromskio, J. Bakio, J. Daugvilos, V. Kasiulio, A. Mončio, A. Tamošaitienės, A. Tamošaičio, R. Viešulo ir kt.

Priežasčių beiškant

Neabejojame, kad rengėjų jie visi parodon buvo kviesti. Gali atrodyti, jeigu jau buvo kviesti, bet nedalyvavo, tai tik jų reikalas — ir klausimas baigtas. Tačiau nedalyvavimas parodoje tokių dailininkų, kurie religinę temą ligišiolinėje savo kūryboje ypač akcentavo, negali būti tik lengvai ranka numotas, nes šios parodos faktas gali būti labai pamokantis, vėl ką nors panašaus užsimojant ateity. Viena iš kai kurių dailininkų nedalyvavimo parodoje priežasčių praėjusio šeštadienio "Naujienose" Miko Šileikio redaguotose "Meno

Žiniuose" aiškiai nurodoma dail. Vizgirdos įžaidimo fakte. Ten rašoma:

"Argi galima tikėtis meninio kvaliteto, kai vienas dailininkas su kitu kolega bando suvesti asmenišką sąskaitą visuomenės akyse? Pav. vieno kolegos dail. V. Vizgirda "Jamžintas" Kristų bučiuojant (Kat. nr. 97 — Kristaus išdavimas su reprodukcija)! Kaip gi galima norėti, kad Vizgirda ir jo draugai dalyvautų parodoje kartu? Tai įžaidimas parodoje dalyvaujančių kolegų ir pačios religijos negerbimas!"

Mes tačiau manytume, kad, nežiūrint ar atvirai, ar tik diplomatiškai eilė dailininkų atsiskakė parodon savo kūrinius atsiųsti, svarbiausia pasilikimo atokiau priežastis buvo ta, kad faktiniam rengimo komitete, kaip kataloge matome, nebūvo nei vieno šiai meno sričiai kompetentingo žmogaus, nei vieno šios meno srities profesionalo, nei vieno meno literatūroje žinančio pasireiškusio žmogaus. O mūsų jau taip yra: jeigu rengiama kokia vakarieni, tai jos stalo pasisėkimas patikimas specialisčių ponių ir šeimininkių - virėjų komitetui, bet jeigu rengiama religinio meno paroda, tai menas, palyginti su vakariene, yra jau toks menkas objektas, kad jo reprezentaciją gali suorganizuoti bet kurie, su profesiniu meno sričiai pasirušimu nieko bendro neturintieji.

Tada, žinoma, ir išeina taip, kad lietuviai dailininkai, kurių religiniai menai darbai puošiamos ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių šventovės bei vienuolynai, kurie turi šiame krašte specialias religinio meno įmones — studijas, kurie yra įsigiję net tokį vardą, kad pakviečiami Pasaulinės parodos New Yorke proga dekoruoti patį Vatikano paviljoną, nebeatomi pačių lietuvių religinio meno parodų. Tačiau jų nebuvimas šiuo atveju visai suprantamas, nes negi vyktų teologai ar chirurgai į jų suvažiavimus ar studijines konferencijas, kurias organizuotų, sakysim, statybininkai ar geležinkeliečiai.

Reklama didelė, bet...

Kuo, atrodo, galima būtų pasidžiaugti, tai anonsinė parodos reklama. Plačiai ji buvo akcentuojama spaudoje, per radiją, į garbės komitetus įrašomi įvairių profesijų ir įvairių titulų iškilieji žmonės, net Chicago's burmistras turėjo išleisti atitinkamą pareiškimą. Sekant tą visą reklaminių bruzdėjimą, kartais reikėjo susimąstyti, ar tik ne per daug dėmesio ir svarbos skiriama šiam reikalui, lyg nuo garbės komiteto narių poaukščių ir Chicago's burmistro žodžio pareitų visas parodos gerumas.

(Nukeita į 5 psl.)

V. Vaitiekūnas

Šviesos pažinimas

Iš religinio meno parodos Chicagoje

Kiek rimtas ir kiek atkištinis užmojis

(Atkelta iš 3 psl.).

Parodos gi esminis savęs pateisinimas yra pačių eksponatų gerumas. Ir jeigu eksponatų pernelg didelė dalis yra tik vidutiniškai arba net žemiau vidutiniškumo, tai parodos vertė nepakelia jokie garbės komitetai, jokia reklama. Atvirkščiai — vietoj naudos gali būti tik nenauda. Sakysim, jeigu reklamos suviliotas koks nors Chicago meno instituto specialistas ir ateitų į mūsų rengiamą tik vidutinišką ar net ir blogą parodą, tai kitą kartą jo pas lietuvių jau ir medum neprivilios, ir bus dar paskleista nuomonė, kad lietuviuose nieko gero ir nebėra. Prastą parodos rengėjų skonį reprezentavo ir Chicagoje

plačiai paskleistas parodos plakatų, savo išvaizda nesiskiriančių nuo maisto ar mažmenų krautinių išpardavimų reklamuojančių lapų, kasdien vaikų išmėtomų prie gyvenamo namo durų.

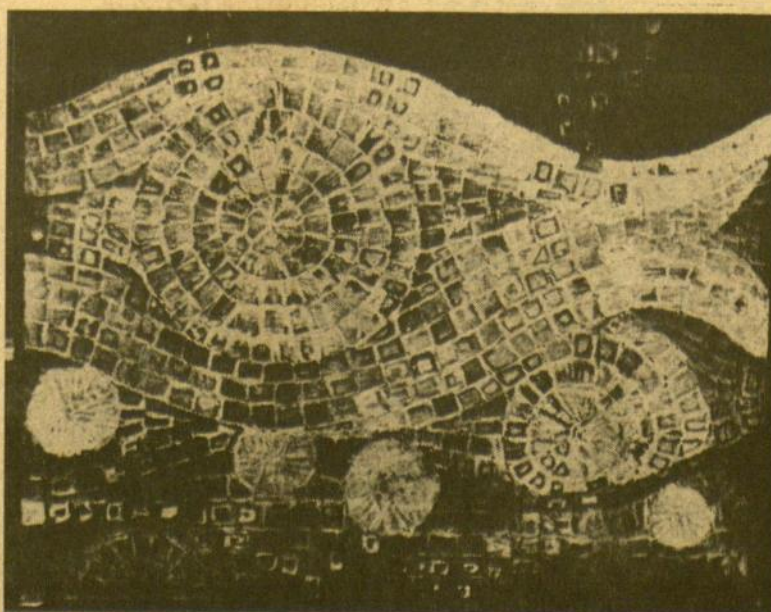
Užsklandos

Ir pabaigai, grįžtant dar prie pačios parodos, jos salėse pasigedom skoningesnio ir labiau paplanuoto eksponatų išdėstymo. Viskas atrodė suversta per daug atsitiktinai. Per didelę dalį parodos eksponatų su religiniu menu beveik niekas nesiejo. Bendram parodos įspūdžiui buvo labai toli tas tikrasis religinis degimas, ta religinė meditacija, ta kančia, o dar labiau palaima, visa tai, ką ryškiai ir au-

tentiškai įamžino didieji šio šimtmečio religinio meno kūrėjai G. Rouault, A. Manessier ir kt. Tad išėmus visus parodos eksponatus, kurie religinio meno parodon pateko tik kaip prasačiai, o jų vietą užpildžius anų minėtų parodoje nedalyvavusių rinktiniais darbais, ši mūsų religinio meno paroda galėjo tapti tikrai reprezentacine.

Geras parodos pajavirinimas būtų buvęs ir architektūros skyrius. Nuotraukose buvo galima parodyti šiaip ar taip jau nemažą pluoštą modernios ir senobinės lietuviškosios architektūros. Reikėjo bent nuotraukose padeonstruoti ir lietuviškąsias monstancijas, liturginius rūbus, žvakides ir kit. Tada paroda nebūtų perkrauta vien tik tapyba, ir jos monotonią būtų sveikai pajavirinta.

Gi jeigu pabaigai reikėtų užakcentuoti ir vieną teigiamiausių parodos kreditų, tai, mūsų

J. Monkutė-Marks

Banginis, kuris prarijo Joną

Iš religinio meno parodos Chicagoje

nuomone, jis būtų visos eilės jaunųjų dailininkų išėjimas viešumon lietuviškojo konteksto rėmuose. Vieniems daugiau, ki-

tiems mažiau žinomiems, bet dar nesiryžantiems išeiti viešumon su individualiomis savo parodomis, čia buvo sudaryta

proga susitikti su lietuviškąja visuomene. Ir reikia tik džiaugtis, jog nemaža dalis jaunųjų ir buvo šios parodos, vaižgantiškai kalbant, deimantiukai.

Visą parodos techniskąją paruošą nešė, galima sakyti, vienas žmogus — Mikalojus Ivanauskas. Sunku įsivaizduoti, kad šitokie užmojai jau vien techniškai savo aspektu galėtų būti vieno žmogaus jėgomis gerai realizuojami, o ką jau bekalbėti apie kūrybinės parodos vertės telkimą. Rengėjai — ALRK Federacija — abiejose plotmėse pasitikėjo tik vieno žmogaus jėgomis, visą reikalą sukdami taip, kad nuomonės bei talka iš šalies nei buvo pagelaujama, nei jų buvo paisoma. Užtai ir dabar, parodai pasibaigus, kai reikia atsilipti į šio straipsnio antraštės klausimą, tenka tik skaudama širdim atsakyti, kad svarstyklės svyra ne ten ir ne taip, kaip turėtų svirti.

Ką iš kur importuoja
Bulgarijos ūkinis pareigūnas klausia savo kolegą lenką, ką jie iš kur importuoja. Tas paaiškina: — Importuojame iš Amerikos mašinas, iš Kanados kviečius, iš Anglijos medžiagas drabužiams. — O iš Bulgarijos nieko? — Taip, iš Bulgarijos — draugiškumą.

Pristatome Visokių Rūšių
STATYBAI IR NAMŲ
PATAISYMAI MEDŽIAGA

CARR MOODY
LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.

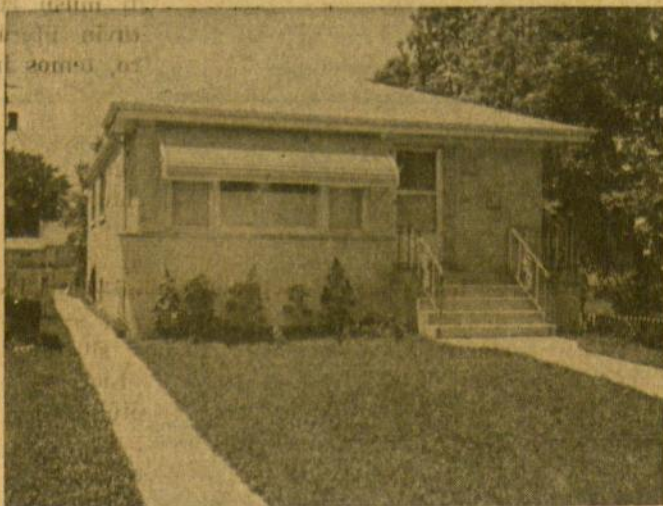
3039 S. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą
teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val.
ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadi-
niais iki 3 val. p. p.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Afsargiai ir pavyzdingai tvarkosi jau 40-ti metai. Nuo 1924 metų Chicago Savings laikosi sveikos investavimo politikos.

Per 40 savo veiklos metų ji niekad nesustojo mokėjusi dividendus savo taupytojams. Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią afsargią bet protingą santaupų administravimo politiką.

Dabar laikas pirkti arba statyti gyvenamus namus, kol kainos vėl nepradėjo kilti. Per paskutinius porą metų kainos žymiai sumažėjo, bet šis sumažėjimas yra tiksliai laikinas. Žinoma tvirtina, kad ateinančiais metais kainos ir vėl pakils. Jos gali būti dar aukštesnės, negu buvo prieš porą metų. Chicago Savings bendrovė gali padėti Jums įsigyti naują, gerą ir puikų namą. Viršuje esančiame paveiksle matomą namą galite pirkti jau pastatytą arba panašų namą galite užsakyti pagal savo planus ir nurodymus.

Paveiksle matome taupytojus darbo dienomis atvykusius į Chicago Savings įstaigą. Toki vaizdai įstaigoj matosi kasdien. Žmonės čia ateina įvairiausiais reikalais. Be paprasto taupymo Chicago Savings bendrovė teikia taupytojams įvairiausius patarnavimus. Pas mus galima depozituoti gautus čekius, apmokėti būtiniausius sąskaitas, įsigyti pašto ženklų, taupyti vaikų mokslinimui, senatvei, Kalėdoms, vakacijoms ir kitiems tikslams. Tūkstančiai naudojami šiais patarnavimais. Kodėl nepabandyti jais pasinaudoti ir jūs.

CHICAGO SAVINGS & LOAN
BENDROVĖ, 43 milijonų dolerių finansinė įstaiga, namus perkantiems ar statantiems žmonėms yra pilnai pasiruošusi duoti morgičių priemiamiausiomis sąlygomis, lengvais mėnesiniais išmokėjimais. Susidomėjusius kviečiame atvykti į Amerikos Lietuvių sostinės centrą — Marquette Parko apylinkę į CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĖ ir susitarti dėl paskolos.

Chicago Savings bendrovės kasdieninis vaizdas darbo metu

Marquette Park — Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdingai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiskai. Chicago Savings

bendrovė per visus 39 savo gyvavimo metus visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir niekad nėra mokėjusi mažesnius, kaip 3% dividendus, tuo tarpu kai daugelis finansinių įstaigų yra mokėjusios tik 2% dividendus arba net mažesnius.

Štai nariams teikiamas mūsų pilnas patarnavimas:

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:00 P.M.

4 1/2%

Anticipated Dividend
on Investment
Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Nebeužtvenksi upės bėgimo

Atsiliepiant į Juozo Stroliaus recenziją

V. A. SIMKUS, Chicago, Ill.

Vasario 22 d. Jaunimo Centro salėje, Chicagoje, Clevelando vyrų oktetas, pakviestas Šviesos - Santaros, davė lietuviškų dainų ir pramoginės muzikos koncertą, kuris sutraukė pilnutėlę salę publikos. Teko matyti įvairaus amžiaus, įvairių pažiūrų, meno bei literatūros atstovų ir daug mūsų visuomenės pirmųjų asmenų. Manoma, kad visus sutraukė populiarus oktetas, jo pasirinktas žanras ir iš anksto laikraščiuose skelbtas šio koncerto pobūdis. Persisotinę gausių pasirinkimų, čikagiečiai retokai taip išsijudina ir sugeba palaikyti ryšį su išpildytojais, kaip šį kartą. Tą juto tiek klausytojai, tiek pats oktetas.

Bet kažkaip per apsirikimą, į šį koncertą pateko ir Juozas Strolia (Sr.), kuris ne tik kad nemėgsta pramoginės muzikos, bet prisipažįsta paklydęs. Gal ir nuosirdžiai paklydęs, bet kas tikės, kad žmogus, sekąs lietuvišką sceną, nežinotų, kokio žanro muziką atstovauja Clevelando vyrų oktetas. Kiek blogiau, tačiau, kad to pasakoję "Draugo" kultūriniam priede vasario 29 d. sulaukėme didžiulės recenzijos, kuri pradedama nuo beprotnamių, į kuriuos eina muzikos garsų atakuojami žmonės.

Maršai, džazas ir simfoninė muzika

J. S. "kultūrinės žmonijos" muziką skirsto į "atitinkama gradaciją", kurios neišvardina, bet duoda tik du "galus": viename — simfonija, kitame — šokių ir maršų muziką, kur pastarųjų paskirtis esanti vien

"judinti kojas", kas, pagal J. S., klausytojui dvasinio pakilimo neteikia. Ar nėra klaidinga bandyti išvesti griežtą ribą tarp žmogaus dvasinių ir fizinių pradų? Čia prisiminkime "Aidą", kur pergalės maršas yra viena iš dvasinio pakilimo viršūnių. Mes turime daug ir savo maršų, daugumoje B. Jonušo, be kurių išsikišęs bei kariuomenės parada būtų nustoje savo grožio ir įspūdžio, reikalingų tautos patriotizmo jausmams ugdyti. Bet J. S. nurašo maršus į primityvią, vien fizinę sritį. Kartu prikišdamas ir šokių muziką, A. Copland, žymus Amerikos kompozitorius bei muzikos nagrinėtojas, daugumą jausmams ugdyti. Bet J. S. nurašo maršus į primityvią, vien fizinę sritį. Kartu prikišdamas ir šokių muziką, A. Copland, žymus Amerikos kompozitorius bei muzikos nagrinėtojas, daugumą jausmams ugdyti. Bet J. S. nurašo maršus į primityvią, vien fizinę sritį. Kartu prikišdamas ir šokių muziką, A. Copland, žymus Amerikos kompozitorius bei muzikos nagrinėtojas, daugumą jausmams ugdyti.

teigia, jog ateitis glaus šias dvi šakas vis arčiau tiek išpildytojų, tiek publikos atžvilgiu. Tik džazo atlikėjams reikia stipresnės technikos ir didesnio ritminio tikslumo. Labai teisingai ir A. Nakas pastebėjo: "Lengvoji muzika yra verta dėmesio. Jokie pamokymai ir akademinės paskaitos apie lengvosios muzikos bevertiškumą nesustabdys jos plėtojimosi. Ji yra mūsų gyvenimo dalis".

J. Strolia paminėta, kad ritmas, negalintis pagrindinis iš muzikos elementų, vis daugiau dominuoja melodijos sąskaiton modernių kompozitorių kūrinuose (Ravel, Stravinsky, Hindemith, Bartok, Gershwin ir kt.). Todėl būtų netikslu ritmą identifikuoti su primityvumu.

Koncerto ir okteto sąvokos. Kadaisė koncertai tikrai turėjo klasikinę paskirtį. Bet tai buvo anais, senais laikais, kai jie buvo atliekami siauriose viuramžių aristokratijos sluoksniuose, ir tik vėliau išsivystė į plačią publikai prieinamą kultūrinę pramogą. Prieš ketvirtą šimtmečio tą koncerto terminą naudojome klasikinės muzikos parengimui; šiaip jau visokias mišraines vadindavome šiuipniu, kuris šiaip ar taip geriau tikty pakeisti žodžiu — vinių gretas. Kaip ir visos formos, taip ir žodžio forma, keičiasi. Ir koncerto terminas dabartiniais laikais jau vartojamas plačiai, ja to žodžio prasme. Kiekvienas žodys duoda jo paaiškinimą, kaip muzikos grupinį išpildymą publikai (Webster's Dictionary, Music Dictionary by L. C. Elson

ar pan.). Štai pavyzdys iš "Chicago Perspective", kuriame rašoma visos žinios apie šiam miestui vykstantį kultūrinį judėjimą: The 1st of 2 concerts Chicago — style jazz; International baladepers in a concert. Todėl ir amerikietiškos spaudos kritikas visada iš anksto pasitiksina, kokio pobūdžio koncertas, taip išvengdamas bet kokių tikrų ar tairamų paklydimų.

O Juozui Stroliai užkliuvo net ir okteto pavadinimas. Atseit, jei jis dainuos 4 balsais, jis yra dvigubas kvartetas. Kaip reikėtų tą vieną pavadinimą, jei dvi dainos dainuoja dviem balsais, tris unisonu, o likusias keturias balsais? Vėl grįžkime prie Websterio: "Oktetas — aštuonių dainininkų ar instrumentalistų grupė". Be to, tai yra vieneto pasirinktas vardas, kuris visai nesiršia su išpildomų partijų skaičiumi. Taigi, kalbant apie terminologijos netikslumus, Juozui Stroliai reikėtų perkrauti gal senstėjusią terminų interpretaciją.

Kritikas ir savoji publika. Keista, kai muzikas recenzentas metasi į kraštutinius, reaguodamas į kelių dailiosios lyties atstovų pastabas. Dar keisčiau, kai prirašo ilgiausią straipsnį, pasinėšęs su žeme sumaišyti visą pramoginę muziką ir išrauti publikos parsineštus koncerto įspūdžius iš atminties. Būdingas ir kritiko pasipiktinimas, kad garbė "apvainikuoti programos užbaigą" palikta "nebelietuviškai operetinei ir kabaretinei muzikai". Čia tenka paminėti, kad oktetas savo programai pasirinko ne kabaretinius dalykus, bet daugumoje premijuotas kompozicijas iš įvairių filmų, kurios buvo atrinktos geriausiomis. Aišku, jam čia nepatiko audringi plojimai, kurie kaip tik teko pabaigai. Metas būtų ir J. S. suprasti šią paprastą tiesą ir palikti publikai jos teises pačiai pasirinkti ir apsispręsti. Atseit, publika yra tik tol aukštos kultūros, kal ji klasikiniuose koncertuose pergyvena "dvasinį pakilimą ir religinę ekstazę", bet jei ta pati publika savo akiračiumi praplešti ar įtampos ir jausmų poilsui ateina pasiklausyti lengvesnio žanro, jau ji yra visiškai nuvertinama ir apmėto ma kritiko "vertinimų bumerangais". J. S. liepia skaitytojui apsispręsti, "kas geresnis", palyginant Petrauską su Dolskiu arba Maironį su Jakavičium, kurio "poeziją" jis taip gerai prisimena. Palyginimas netikslius ir, manau, nereikalingas tolimiesnių komentarų. Kodėl tad sviesti geležinę

NAUJI LEIDINIAI

Antanas Maceina, NIEKŠYBES PASLAPTIS. Antikristas istorijoje pagal V. Solovjovo pasakojimą. Išleido Ateitininkų Federacija. Viršelis ir apšankas P. Jurkaus. Knyga 294 psl., kainą 4 dol.

Tai žinomojo mūsų filosofo naujas veikalas, prieš kiek laiko išleistas ir vokiečių kalba, Vokietijoje susilaukęs reikšmingo įvertinimo. "Niekšybės paslaptis" svarsto V. Solovjovo supratimą, kas yra antikristas ir kokia jo rolė bei apraškos apraškos, jų dvasia, jų išnaudojamos priemonės, jų kuriamas karalystė yra ne tik laikų pabaigos, bet ir kiekvieno istorijos tarpsnio — taigi ir mūsų dienų — pavojus bei rūpestis. Šis pavojus visada aktualus. Tad ir ši studija norėtų būti antikristinių užmačių atidengimas".

Vladas Šlaitas, ANTROJĖ PUSEJE. Ketvirtasis šio, labai savitą veidą turinčio mūsų poeto rinkinys. Knygelė tik 48 psl., kukliai, net per daug kukliai išleista. Rinkinyje 14 eilėraščių. Šį kartą jie įdomūs tuo, jog autorius jais priartėja prie giliosios religinės poezijos, tuo pačiu tačiau nepasiekdamas atitrauktinę meditaciją, o atvirkščiai, pasidarydamas net labiau konkretus negu ankstesnė

pirštine ir pramoginę muziką ir ją drausti ne tik kultivuoti, bet ir jos klausytis? Suprasdamas J. Stroliaus straipsnį kaip poleminių pobūdžio ir pats būdamas eilinis muzikos mėgėjas, ir ji taip ir atsakau, nesilydindamas savo nuomonės kaip įvertinimo, bet norėčiau išgirsti čia paliestos pramoginės muzikos žanro srities žinovų pasisakymų.

Laiškas Redakcijai

Didžiai Gerbiamas Pone Redaktorai, Maloniai prašau neatsisakyti artimiausiam Draugo numerį išspausdinti mano pasiaikštinimą dėl jūry komisijos. 1964 m. kovo 14 d. Drauge (Kultūrinėje kronikoje) buvo išspausdinta Sukilimų parodos meno kūriniams vertinti jūry komisijos sudėtis ir, matyt, per klaidą ir mano pavardė. Čia paaiškinu, kad niekas manęs nekvieta dalyvauti minimoje komisijoje, todėl negaliu būti jos nariu. Su tikra pagarba Pr. Čepėnas

L. B. Valdyba Toronte. Kruopščiai paruoštas ir gražiai atspausdintas leidinys, kuriame prarandame seime skaitytas pasakaitas, kraštų atstovų pranešimus, PLB valdomų organų pranešimus, sveikinimus, seimo kultūrinius įvykius, gausiai pažertą seimo ir jo dalyvių nuotraukų. Leidinys įdomus ne tik šiai dienai, bet turės ir dokumentinės vertės ateityje.

CIRCUIT T.V. AND RADIO SERVICE
Ekspertai Visų Gamybų. GREITAS patarnavimas ir NAMUS ar DIRBTUVĖJE. Garantuotos dalys ir darbas.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. PHONE: 471-2446

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAKINTOMAS VIETA
REpublė 7-8600 REpublė 7-8601

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

Petkus
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO M. R. NELSON SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

Akademinės prašvaistės

STUDENTŲ MEDIKŲ IR ODONTOLOGŲ IŠKYLA

Prieš keletą savaičių Lietuvių studentų medicų ir odontologų draugija suruošė slidininkų iškylą į Wilmot Hills, Wisconsin. Labai anksti rytą, dar saulei nepasirodžius, nemažas skaičius studentų suvažiavo pasponus Aleknus (Chicagoje). Su-

sirinkusių tarpe matėsi LSMO Draugijos nariai, pakviesti "premedical" ir "pre-dental" studentai ir kiti svečiai. Čia, pasistiprinę ponios Aleknienės skaniai paruoštais pusryčiais ir išgėrę karštos kavos, visi tapo linksmi ir žvalūs. Nedelsiant, jaunimas

Grupė studentų medicų su svečiais LSMO D-jos iškyloje. Iš k. į d.: Vytautas Mockus, Izolda Bendoraitytė, Alvidas Koncė, Dalia Rekiytė ir Jonas Domanskis.

LSMO D-jos iškyloje dalis priešmedicininių mokslų studentų. Iš k. į d.: Mindaugas Janulaitis, Jonas Domanskis, Romas Kaušas ir Marytė Mazeikaitė. Nuotrauka V. P. Janulajčio

su šypsena ir daina patraukė į Wisconsin kalnus.

Kelionė automobiliais buvo sėkminga, ir netrukus studentai pasiekė seniai svajotą vaizdą, Wilmoto sniegu apklotus kalnus. Diena pasitaikė tikrai pasakiška: Mėlyno dangaus šilta saulutė tarpino ne tik sniegą, bet ir studentų širdis, kviesdama užsidėti slides ir leistis blizgančiais šlaitais.

Sniego buvo daug, tačiau saulės spinduliai pamažu jį tirpdė, Minkštas sniegas kiek apsunksino slidinėjimą bei slidžių valdymą, vienok jaunieji studentai entuziastiškai tęsė žiemos sportą lig vėlybo vakaro. Tik tada buvo jaučiamas nuovargis, nors visi nenorom apleido slidžių subraižytus kalnus, kuriuose turėta tiek jaunatviško džiaugsmo.

Parvykę Chicago, vėl visi susirinko ponų Monstavičių namuose pasidalinti dienos įspūdžiais ir pasilinksminėti. Doktorė Monstavičienė pasveikino studentus, ir, džiaugdamasi, kad visi grįžo sveiki, pakvietė visus prie puikiai paruoštų vaišių. Neužilgo suskambėjo muzikos garsai ir studentai, pamiršę nuovargį, pamiklino sustyrusius sąnarius, bešokdami valsa, tviską ir "paukštį".

Nakties vėlyvą valandą studentai nenorom pradėjo skirstytis į namus reikšdami norą suaruoti dar tokią iškylą, kad ir šiais metais, kad ir ant tirps-tančio sniego.

Ten buvęs kolega

ZVILGSNIS Į ŠVIESĄ

Gyvenimu eiti lengva yra tiek nuolat nukreipus žvilgsnį į tai, kas gera ir kas gražu, tiek ir nusigręžus į tai, kas blogiau, tiek į tai, kas kilnu, tiek į tai, kas nekilnu, į šviesą ir džiaugsmą arba į tamsą ir niūrumą, tiek į viltį, tiek į neviltį, tiek į gerąją, tiek į blogąją daiktų pusę. Savo veidą visad nukreipiti saulės pusę yra taip pat lengva, kaip ir visuomet žvelgti į šėšėlius. Bet kaip tik tuo remiasi tai, ar tu esi patenkintas, ar nepatenkintas, jautiesi laimingas ar nelaimingas, ir ar tu gyvenime eini į priekį ar atgal, ar tau sekasi ar nesiseka.

Taigi mokyklys žiūrėti į šviesą. O. Swett Marden

